

Lunnelid

Lundelid eller Lundarnas lid, som området också kallades, ligger på den branta åsen strax intill kyrkan och är till största delen bevuxen av höga hasselbuskar och majestätiska ekar. Lunnelid är en gammal kultplats och offerlund. Här finns en källa, Urbans källa, där man offrade till fruktbarhetens gudinna.

Sedan urminnes tider och fram till sekelskiftet firades annandag pingst här.

Gamla gummor s.k. ”kistekäringer” sålde karameller och kaffe. Där såldes också

Lunnelidkäppar. Käpparna tillverkades genom att man bröt hasselgrenar i lagom längd, skar en spiral i barken och tog bort barken på varannan skåra så träet låg bart. Sedan tuggade man albark till en brun vätska och höll käppen mot munnen så träet i skåorna färgades bruna. Till slut skalades all bark av och man hade en käpp med dekorativa bruna och vita spiralmönster på. Käpparna såldes även på torget i Lidköping.

Festen i Lunnelid var också en träffpunkt för många ungdomar som samlades för att leka ”sista paret ut”, dansa polska och ”kålta” nerför slänten. Det kallades även för att rulla pingstvall eller ”trilla kiste” och gick till på så sätt att en pojke och flicka tog varandra om livet och rullade tätt hopslingrade nerför slänten. Att ”kålta” var tillåtet för alla kvinnor men de manliga deltagarna måste tillhöra ortsbefolkningen. Eftersom det kommit stadsbor och manfolk från andra församlingar och starka drycker förekom, kunde rivaliteten ibland blossa upp och urarta till slagsmål. Då kom Lunnelidkäpparna till användning.

Ett söndagsnöje var också att lantortspojkarna drog till Lunnelid för att ”klå stabor”. Stadspojkarna kunde vara utrustade med boxhandskar och blydaggar medan lantpojkarna använde sig av stenar inlindade i snusnäsdukar. Svartsjuka och rivalitet var ofta orsaken till slagsmålen. Pingstfirandet och övriga nöjen utvecklades så småningom till andra slags festligheter under 1900-talet.

Lunnelidsstugan är en sk. sparrestuga, en ryggåsstuga där taksparrarna ligger synliga. Mangårdsbyggnaden stod ursprungligen på Storegården i Rackeby och byggdes av en Magnusson år 1864. Stugan flyttades år 1928 från Rackeby till Silverskiöldslyckan, nuvarande De la Gardieskolan, i Lidköping. Ladugården och tillhörande visthusbod flyttades från Rackeby till Fornbyn i Skara. Slutligen flyttades stugan till Lunnelid år 1972. Den ladugård som ligger intill stugan i Lunnelid är från 1600-talet och kommer från Kållandsö.

Lunnelid är fortfarande flitigt besökt av kommunens innevånare under alla årstider. På vintern åker man pulka på ”kålteliderna”. Den andra onsdagen i juli varje år firar man slåttergille. Gräset runt stugorna och på slänterna i reservatet slås med lie på traditionellt sätt och tas sedan om hand av någon bonde. Efteråt lyssnar man till dragspelsmusik, grillar korv och har det trevligt tillsammans. Det har blivit en tradition sedan trettio år tillbaka. Sedan området blivit naturminnesmärkt och fridlyst har en genomgripande uppröjning och restaurering gjorts.